

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Психолого-правова деонтологія»
обов'язкових компонент освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології (протокол від 15.08.2023 № 8)

Розробник:

Доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук,
Бондаренко Л.О.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри педагогіки та психології Харківської державної академії фізичної культури, кандидат психологічних наук, доцент Павлик О. М.
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Шиліна А. А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 6	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія (практична психологія); Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс 2 Семестр 3 Вид контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 24; Семінарські заняття – 12; Практичні заняття – 6; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 48; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати (тощо) –		Лекції – 6; Семінарські заняття – 2; Практичні заняття – 2; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 80; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи знань про професійну етику психолога, професійні стандарти у практиці здійснення психологічної та юридичної діяльності; застосування психологічних знань та умінь у правоохоронній царині; підготовка до здійснення нормативної поведінки в різноманітних ситуаціях фахової взаємодії; створення передумов для свідомого вивчення фахових навчальних дисциплін.

Завдання: озброїти здобувача знаннями базових психологічних понять, сформувані уявлення про сутність та природу психолого-правової деонтології, розвинути професійну спрямованість психолога та уміння і навички здійснення нормативної поведінки в професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, соціологія, основи правознавства, вступ до спеціальності, філософія.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: загальнотеоретичні положення та методи психолого-правової деонтології, основні наукові поняття і пов'язані з ними закономірності;

вміти: застосовувати одержані знання в практичній діяльності, вирішувати психологічні завдання, аналізувати психологічно значущі ситуації та факти в професійній діяльності, демонструвати і обстоювати принципи толерантної та етичної взаємодії у ситуаціях фахової взаємодії, обробляти отримані дані та адекватно їх інтерпретувати.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.
	ЗК-10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
	СК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
	СК-4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
	СК-10	Здатність адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.
	СК-11	Здатність дотримуватися норм професійної етики.
	СК-12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
	СК-13	Здатність до розроблення та реалізації психологічної корекції в залежності від потреб конкретних індивідів та груп.
	СК-14	Здатність розробляти та реалізовувати психотерапевтичні, психореабілітаційні та адаптаційні заходи, спрямовані на відновлення психологічного і психічного здоров'я громадян, які перебувають у кризі.
	СК-15	Здатність аналізувати психолого-правові проблеми та здійснювати психологічне забезпечення у правовій сфері.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Професійна деонтологія – як особлива галузь в науковій системі.

Історія становлення деонтології як науки. Предмет, завдання та напрямки сучасної деонтології. Деонтологія в психологічній та юридичній практиці. Психолого-правові аспекти взаємодії суб'єктів професійної діяльності.

ТЕМА № 2. Синтезована модель психологічної та юридичної деонтології.

Поняття і сутність психологічної деонтології. Етичні принципи та правила

роботи психолога. Юридична деонтологія. Етичні принципи діяльності юриста. Загальні питання професійної етики та деонтології в психологічній та юридичній науці. Аналіз етико-деонтологічних уявлень про психологічну та юридичну допомогу.

ТЕМА № 3. Методи в психолого-правових дослідженнях.

Основні принципи методології пізнання в психології та праві. Критерії класифікацій методів дослідження. Загальний метод діалектики. Загальнонаукові методи. Приватно-наукові методи. Система методів трьох рівнів: загальний, особливий, приватний.

ТЕМА № 4. Етичні стандарти та проблеми роботи психолога у правоохоронній царині.

Проблема загальнолюдських цінностей у психології та праві. Етична та науково-дослідницька діяльність психолога. Вимоги та правила роботи психолога. Використання етичних стандартів у професійній діяльності.

ТЕМА № 5. Специфіка роботи психолога у секторі безпеки та оборони України.

Збройні сили України як сфера діяльності психолога. Специфіка діяльності психолога в установах покарання. Робота психолога у правоохоронній сфері: завдання, види діяльності. Психологічне супроводження професійної діяльності працівників поліції.

ТЕМА № 6. Основні види діяльності практичного психолога УПВ та СІЗО. Етико-деонтологічні уявлення про психологічну допомогу. Особливості психодіагностичної роботи психолога установи виконання покарань. Консультування як один із видів психологічної допомоги. Корекційна робота психолога установи виконання покарань.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр 3							
Тема № 1. Професійна деонтологія – як особлива галузь в науковій системі.	14	4	2	-	-	8	залік
Тема № 2. Синтезована модель психологічної та юридичної деонтології.	14	4	2	-	-	8	

Тема № 3. Методи в психолого-правових дослідженнях.	16	4	2	2	-	8
Тема № 4. Етичні стандарти та проблеми роботи психолога у правоохоронній царині.	12	2	2	-	-	8
Тема № 5. Специфіка роботи психолога у секторі безпеки та оборони України.	18	4	2	2	-	8
Тема № 6. Основні види діяльності практичного психолога УВП та СІЗО.	16	6	2	2	-	8
Всього за семестр № 3:	90	24	12	6	-	48

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр 3							
Тема № 1. Професійна деонтологія – як особлива галузь в науковій системі.	13	1	-	-	-	12	залік
Тема № 2. Синтезована модель психологічної та юридичної деонтології.	13	1	-	-	-	12	
Тема № 3. Методи в психолого-правових дослідженнях.	16	-	-	-	-	16	
Тема № 4. Етичні стандарти та проблеми роботи психолога у правоохоронній царині.	14	2	-	-	-	12	
Тема № 5. Специфіка роботи психолога у секторі безпеки та оборони України.	18	2	2	2	-	12	
Тема № 6. Основні види діяльності практичного психолога.	16	-	-	-	-	16	
Всього за семестр № 3:	90	6	2	2	-	80	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Професійна деонтологія – як особлива галузь в науковій системі.		4, 5, 6, 10, 11, 14, 17,18,21
	<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія виникнення терміну «деонтологія». 2. Сутність професійної деонтології, її структура. 3. Завдання професійної деонтології. 4. Зв'язок професійної деонтології з іншими науками. <p>Запитання для письмової відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які існують основні категорії професійної деонтології? 2. Яке місце професійна деонтологія займає в системі суспільних наук? 3. Чи може існувати сучасне суспільство без деонтології? 4. Що таке мораль ? 	
Тема № 2. Синтезована модель психологічної та юридичної деонтології.		1, 2, 3, 7, 8, 9, 16,20,21
	<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Деонтологічна правосвідомість та обов'язки юриста. 2. Деонтологічне мислення психолога. 3. Модель психологічної та юридичної деонтології. 4. Спільне та відмінне в синтезованій моделі психологічної та юридичної деонтології. <p>Запитання для письмової відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яка специфіка деонтології в психолого-правовій моделі? 2. Чим відрізняються психологічна та юридична деонтології? 3. Як співвідноситься діяльність психолога та юриста? 4. Якими деонтологічними критеріями повинен керуватися психолог? 	
Тема № 3. Методи в психолого-правових дослідженнях.		3, 5, 6, 8, 9, 10, 14,16, 20,21
	<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етичний кодекс роботи психолога. 2. Етика психолого-правових досліджень. 3. Планування, організація та проведення досліджень. 4. Деонтологічний аналіз психологічного дослідження. <p>Запитання для письмової відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому питання високої моральної якості психолога набуває все більшого значення? 2. Чи є етичність достовірним критерієм істини? 3. Наскільки неетичними були експерименти Мілграма? 4. Наскільки Вам цікаві психологи сучасності? 	
Тема № 4. Етичні стандарти та проблеми роботи психолога у правоохоронній царині.		1, 2, 3, 7, 8, 9, 13, 15,18,21
	<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порушення етичних положень в правоохоронній царині. 2. Основні етичні принципи діяльності психолога. 3. Відповідальність психолога та її типологія. 4. Види санкцій щодо психолога. <p>Запитання для письмової відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які існують деонтологічні засади вирішення конфліктів у 	

	професійній діяльності психолога? 2. Які існують відмінні ознаки дослідницької та науково-дослідної діяльності психолога? 3. Що таке людські цінності? 4. В чому полягає суть етичних стандартів діяльності психолога?	
	Тема № 5. Специфіка роботи психолога у секторі безпеки та оборони України. Підготувати відповіді на запитання: 1. Значення психолога у секторі безпеки та оборони України. 2. Напрями роботи психолога з працівниками правоохоронних органів. 3. Психологічна допомога в кризових станах. 4. Реабілітаційна психологія. Запитання для письмової відповіді: 1. Що має більшу регламентуючу силу: адміністративно-юридичні засоби або імперативи професійної етики? 2. В чому полягає суть професійної деформації? 3. Чим відрізняється реадaptaція, реабілітація, реінтеграція? 4. Перерахуйте проблеми з якими може зіштовхнутися психолог у секторі безпеки та оборони?	6, 7, 9, 12, 17, 17,21
	Тема № 6. Основні види діяльності практичного психолога УВП та СІЗО. Підготувати відповіді на запитання: 1. Вимоги до теоретичної підготовки практичного психолога. 2. Вимоги до практичних умінь практичного психолога. 3. Професійно-етичні критерії придатності до діяльності в сфері практичної психології. 4. Місце і роль професійно-етичного кодексу у регулюванні професійної і повсякденної поведінки практичного психолога. Запитання для письмової відповіді: 1. Що необхідно додати до стандарту підготовки практичного психолога? 2. Які існують відмінності у підготовці практичних психологів в Україні та за кордоном? 3. Яка роль корпоративного кодексу діяльності психолога? 4. Які види діяльності психолога нині втрачають свою актуальність?	4, 5, 6, 10, 11,13,14, 18,21

5. Індивідуальні завдання.

5.1.1. Теми рефератів

(не передбачено)

5.12. Теми курсових робіт

(не передбачено)

5.13. Теми наукових робіт

(не передбачено)

6. Методи навчання

Лекції, інтерактивний метод, пояснювально-ілюстративний, метод

наукового порівняння, метод проектів у формі індивідуальних/групових навчальних проектів, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, вирішення творчих практичних завдань.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення наукової літератури за кожною метою та відповіді на питання.

Індивідуальна робота передбачає виконання наукових робіт у вигляді рефератів.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Історія становлення деонтології як науки.
2. Предмет, завдання та напрямки сучасної деонтології.
3. Деонтологія в психологічній та юридичній практиці.
4. Поняття і сутність психологічної деонтології.
5. Поняття юридичної деонтології.
6. Етичні принципи діяльності юриста.
7. Професійна етика та деонтологія в психологічній та юридичній науці.
8. Етико-деонтологічні уявлення про психологічну та юридичну допомогу.
9. Основні етичні проблеми практичної психології.
10. Етичні проблеми типу «психолог-клієнт», «психолог-психолог», «психолог-замовник», «психолог-адміністрація».
11. Етичні проблеми у науково-дослідницькій діяльності психолога.
12. Основні етичні протиріччя у роботі практичного психолога.
13. Основні рівні етичних принципів.
14. Етичні стандарти роботи психолога.
15. Загальні етичні принципи психодіагностичного дослідження.
16. Критерії класифікацій методів дослідження.
17. Загальний метод діалектики.
18. Загальнонаукові методи. Приватно-наукові методи.
19. Система методів трьох рівнів: загальний, особливий, приватний.
20. Проблема відповідальності практичного психолога. Види відповідальності практичного психолога
21. Проблема компетентності у роботі практичного психолога.
22. Алгоритм практичного психолога при прийнятті рішення з огляду на професійні цінності, етичні принципи, етичний кодекс, законодавство.
23. Характеристика основних цінностей та принципів консультування та психотерапії.
24. Сфера діяльності психолога у Збройних силах України.
25. Специфіка діяльності психолога в установах покарання.
26. Психолог у правоохоронній сфері: завдання, види діяльності.
27. Психологічне супроводження професійної діяльності працівників поліції.
28. Етико-деонтологічні уявлення про психологічну допомогу.
29. Психологічне консультування та психокорекція як вид психологічної допомоги.
30. Основи реабілітаційної психології.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль - 50 балів
- підсумковий контроль 50 балів.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни за семестр, визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Посилання на Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ **результатів** навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf)

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських та практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи;
- оцінка роботи в малих групах.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни, рівень самостійної підготовки до занять.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи

враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні) самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів, виконання прагматичних завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} \cdot \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамену) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних

працівники.

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ЗА СЕМЕСТР			
Вид роботи	Кількість	Максимум балів за 1 вид роботи	Разом
Робота на лекційному занятті	12	1	12
Робота на семінарському та практичному занятті	18	2	36
Проміжне тестування	2	1	2
Підсумковий контроль (залік)	1	50	50
Всього			100
ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ			
Вид роботи	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання	
Робота на лекційному занятті	1	Всі лекції з даного курсу мають інтерактивний характер, отже максимальну оцінку за роботу на лекції отримують здобувачі, які постійно включені в обговорення питань лекції, проявляють ініціативність.	
	0,5	Даний бал отримують здобувачі, які беруть участі у обговоренні матеріалу, втім демонструють уважність і не відволікаються від ходу лекції на сторонні справи.	
	0	Здобувач не приймає участі в лекційному занятті, порушує дисципліну, не слухає викладача, постійно відволікається або відсутній на занятті. Кожне пропущене заняття повинне бути відпрацьоване.	
Робота на семінарському та практичному занятті	2	Здобувач бере участь в опрацюванні питань заняття (доповнення, відповідь на питання викладача), бере участь у вирішенні практичних завдань, виступає із змістовною доповіддю на питання за планом, проявляє ґрунтовну підготовку, висловлює власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріплює її аргументацією, правильно відповідає на уточнюючі питання	

	1	Здобувач бере участь в опрацюванні питань (доповнення, відповідь на питання викладача), за умови, що відповідь буде правильною. Приймає участь у вирішенні практичних завдань але допускає несуттєві помилки.
	0,5	Здобувач уважно слухає інших і іноді доповнює відповіді на питання заняття та епізодично приймає участь у вирішенні практичних завдань при цьому відповіді не обґрунтовані і з помилками.
	0	Здобувач не приймає участі в занятті, порушує дисципліну, не слухає інших, постійно відволікається або відсутній на занятті. Кожне пропущене заняття повинне бути відпрацьоване.
Проміжне тестування	1	<i>Проміжне тестування включає в себе питання, раніше обговоренні на семінарських та практичних заняттях і складається з 10 тестових питань з варіантами відповідей.</i> Отримує здобувач який правильно відповів на 10-9 питань тесту.
	0,5	Отримує здобувач який правильно відповів на 8-7 питань тесту.
	0,25	Отримує здобувач який правильно відповів на 6-5 питань тесту.
	0	Отримує здобувач у якого менше 5 правильних відповідей тесту
Підсумковий контроль	1-50	Підсумковий контроль (залік) проводиться у вигляді тестів (50 питань) кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. В окремих випадках підсумковий контроль може проводитися усно, у вигляді відповідей на питання для заліку.
	50-41	Відповіді на усі питання відтворюються в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач показує при цьому глибоке оволодіння матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
	40-31	При відповіді на питання відтворюється значна частина питань. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень, певною мірою може аналізувати, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події. Але у відповідях допущені несуттєві помилки, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу,

		нечітко виражене власне ставлення до фактів.
	30-21	В відповіді відтворюються основні моменти питань без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але відповідь неповна, припускаються помилки, припущені неточності.
	20-1	Оцінюється відповідь, що містить рівень елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів питань. Здобувач виявив неспроможність в повному обсязі висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях припущені суттєві помилки.

Підсумковий контроль залік проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю заліку обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (заліку) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового заліку допускається не більше двох разів з психолого-правової деонтології: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник кафедри та 2 науково-педагогічних працівника.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

80 – 89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
65 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Бандурка О. М. Професійна етика працівників міліції: навч. посібник. Харків: ХНУВС, 2011. 262 с.
URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/nav4_lit/P4060146.pdf
2. Бондаренко Л.О. Психолого-правова деонтологія як етична основа діяльності практичного психолога у правоохоронній системі. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського Серія: Том 34 (73). № 2.

2023. С. 75-79. URL: http://www.psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/2_2023/14.pdf
3. Гапотій В. Д., Мінкова О. Г. Юридична деонтологія: навч. посіб. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 146 с.
URL: [http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4583/1/Начальний%20посібник%20Юри](http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4583/1/Начальний%20посібник%20Юри%20дична%20деонтологія%202017.pdf)
4. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності. 2-ге вид. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 256 с.
URL: https://ipodp.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Dutkevich_Savits_ka_Praktichna_psikhologiya_2005.pdf
5. Пендюра М.М. Поліцейська деонтологія : курс лекцій. –К. : 7БЦ, 2021. –277с.
URL : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/19785/1/A5.pdf>
6. Професійна етика юриста: навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 108 с.
URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2357/1/%D0%9F%D0%95%D0%AE%20.pdf>
7. Психологія у професійній діяльності поліції: навч. посіб. / О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін.; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків. 2018. 375 с.
http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5870/Psykholohiia%20i%20profesiinii%20diialnosti%20politsii_2018.pdf?sequence=3&isAllowed=y
8. Ухач В. З. Юридична деонтологія і професійна етика: навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2015. 335 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/20178/1/JDPE_2015.pdf

Додаткова

9. Аболіна Т. Г., Нападиста В. Г., Рихліцька О. Д та ін., за заг. ред. Панченко В. І. Прикладна етика. Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2012. 392 с.
URL: http://megalib.com.ua/book/33_Prikladna_etika.html
10. Деонтологія і етика в клінічній практиці: навч. посіб. / Казаков Ю. М., Треумова С. І., Боряк В. П. та ін. Полтава. 2014. 213 с.
URL: https://www.pdmu.edu.ua/storage/kf_prop_vn_med/docs/E6B13d4WHN1cr9R5A4t5QdXmcK7q1FTJITGgwju9.pdf
11. Діяльність психолога у ході психологічного забезпечення професійної діяльності особового складу Збройних Сил України: (методичні рекомендації) / Міністерство оборони України, Наук.-дослід. центр гуманітар. проблем Збройних Сил України: О.Г. Скрипкін, А.Б. Дейко, О.В. Еверт. Київ: НДЦ ГП ЗС України. 2016, 110 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/2436459/>
12. Досвід переживання пандемії covid-19: дистанційні психологічні дослідження, дистанційна психологічна підтримка: матеріали онлайн-семінарів 23 квітня 2020 року «Досвід карантину: дистанційна психологічна допомога і підтримка» та 15 травня 2020 року «Дистанційні психологічні дослідження в умовах пандемії covid-19 і карантину» / [за наук. ред. М.М. Слюсаревського, Л.А.

Найдьоновой, О.Л. Вознесенської]. Київ: ІСПП НАПН України, 2020. 121 с. URL: http://ispp.org.ua/wp-content/uploads/Static/dosvid_onl-sem_23-04-20_and_15-05-20_ncov19.pdf

13. Жданова І.В., Бондаренко Л.О. Особливості психологічного консультування засуджених осіб. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.(м. Вінниця, 24 берез. 2023 р.). Вінниця: ХНУВС, 2023. С. 87-89. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/41b9b345-a8a9-4490-9e5d-0cff24a12f94/content>

14. Жданова І.В., Бондаренко Л.О. Проблема мотиваційного консультування залежних осіб. *Габітус: наук. журнал з соціології та психології*. 2023. Вип. 49. С. 105-109.

15. Закон України від 02.07.2015 № 580-VII «Про Національну поліцію», *Відомості Верховної Ради*, 2015, № 40-41.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

16. Про затвердження Положення про організацію системи психологічного забезпечення Національної поліції України: Проект наказу МВС України. Тимчасовий сайт Національної поліції 14 червня 2017 р.

URL: <https://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/2170580>

17. Спиця Н. В. Деонтологія в медицині: навч.-метод. посіб. Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 60 с.

URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/5493/1/Спиця%20Н.В._Деонтологія%20в%20медицині.pdf

11. Шевченко Ю. М. Педагогічна деонтологія: навч.-метод. посіб. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018. 130 с.

URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/2963/1/Посібник%20Шевченко.pdf>

18. Юридична психологія. Підручник /за заг. редакцією О. М. Бандурки; Харків.нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 684 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

19. Десять відомих психологічних експериментів, які б ніколи не дозволили сьогодні. URL: <https://uamodna.com/articles/10-vidomyh-psyhologichnyh-eksperymentiv-yaki-b-nikoly-ne-dozvolyly-sjogodni/>

20. Пошукова система Google Scholar - <http://scholar.google.com>

21. Пошукова система Springer <https://link.springer.com/>

22. Пошукова система Scirus <https://www.elsevier.com/>

23. Пошукова система Google books <https://books.google.com/>

24. Типові посадові обов'язки психолога установи виконання покарань та слідчого ізолятора. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1866-13#Text>